

arxaia-latinika.gr

Α΄ ΚΛΙΣΗ

Περιλαμβάνει:

- **Ασυναίρετα:**

Αρσενικά σε **-ας** και **-ης**

Θηλυκά σε **-α** και **-η**

- **Συνηρημένα:**

Αρσενικά σε **-ης**

Θηλυκά σε **-α** και **-η**

ΑΡΣΕΝΙΚΑ

σε – ας και σε – ης

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ								
Όνομ.	ὁ	νεανί- ας	ὁ	δεσμώτ- ης	ὁ	ποιητ- ής	ὁ	Ἄτρείδ- ης
Γεν.	τοῦ	νεανί- ου	τοῦ	δεσμώτ- ου	τοῦ	ποιητ- οῦ	τοῦ	Ἄτρείδ- ου
Δοτ.	τῷ	νεανί- α	τῷ	δεσμώτ- η	τῷ	ποιητ- ῆ	τῷ	Ἄτρείδ- η
Αιτιατ.	τόν	νεανί- αν	τόν	δεσμώτ- ην	τόν	ποιητ- ήν	τόν	Ἄτρείδ- ην
Κλητ.	ῶ	νεανί- α	ῶ	δεσμώτ- α	ῶ	ποιητ- ά	ῶ	Ἄτρείδ- η
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ								
Όνομ.	οἱ	νεανί- αι	οἱ	δεσμώτ- αι	οἱ	ποιητ- αῖ	οἱ	Ἄτρείδ- αι
Γεν.	τῶν	νεανι- ῶν	τῶν	δεσμωτ- ῶν	τῶν	ποιητ- ῶν	τῶν	Ἄτρείδ- ῶν
Δοτ.	τοῖς	νεανί- αῖς	τοῖς	δεσμώτ- αῖς	τοῖς	ποιητ- αῖς	τοῖς	Ἄτρείδ- αῖς
Αιτιατ.	τούς	νεανί- ας	τούς	δεσμώτ- ας	τούς	ποιητ- άς	τούς	Ἄτρείδ- ας
Κλητ.	ῶ	νεανί- αι	ῶ	δεσμώτ- αι	ῶ	ποιητ- αῖ	ῶ	Ἄτρείδ- αι

Γενικές Παρατηρήσεις

1. Η κατάληξη **-ας** και **-α** είναι πάντα μακρόχρονη.
π.χ. ὁ Αἰνείας, τῆς χώρας, τούς στρατιώτας, τῷ νεανία
2. Η γενική πληθυντικού τονίζεται στη λήγουσα και περισπάζεται.
π.χ. τῶν νεανιῶν, τῶν θαλασσῶν, **αλλά** οἱ ἔτησῖαι = (τα μελέμια), τῶν ἔτησιων

Αρσενικά

1. Η γενική του ενικού λήγει σε **-ου**.
π.χ. ὁ ποιητής → τοῦ ποιητοῦ, ὁ λοχίας → τοῦ λοχίου
2. Τα αρσενικά σε **-ης** σχηματίζουν την κλητική του ενικού σε **-α** βραχύ και:
 - α) τα εθνικά: π.χ. ῶ Πέρσα, ῶ Σκύθα
 - β) ὅσα λήγουν σε **-της, -άρχης, -μέτρης, τρίβης, -πώλης, -ώνης, -λάτρης**
π.χ. ῶ στρατιῶτα, ῶ γυμνασιάρχα, ῶ βιβλιοπῶλα, ῶ παιδοτρίβα, ῶ τελῶνα,
αλλά: ὁ δεσπότης → ῶ δέσποτα (κλητική ενικού προπαροξύτονη!!!)
3. Ὅσα τελειώνουν σε **-ιτης** (που παράγονται από ονόματα) και το πρεσβύτες ἔχουν το δίχρονο της παραλήγουσας μακρό: ζευγίτης, μεσίτης, ὄπλιτης, πολίτης, τεχνίτης, Ἀβδηρίτης, Σταγιρίτης, πρεσβύτες, π.χ. ὁ ὄπλιτης → ῶ ὄπλιτα

- ☞ Κατά το **νεανίας** κλίνονται: κοχλίας, λοχίας, τραυματίας, μανδύας, Γοργίας κ.λπ.
- ☞ Κατά το **δεσμώτης** κλίνονται: ἐλάτης, ἐργάτης, κομήτης, κωμήτης, πλανήτης, θύτης, δεσμώτης, ἠπειρώτης, θιασώτης, ἰδιώτης, πατριώτης, δεσπότης, δημότης, ἵπποτης, τοξότης
- ☞ Κατά το **Ἄτρείδης** κλίνονται: εὐπατριδης, Εὐριπίδης, Ἡρακλείδης, Σπαρτιάτης, Τεγεάτης
- ☞ Κατά το **ποιητής** κλίνονται: ἀθλητής, μαθητής, μιμητής, κριτής, ἀκοντιστής, μηνυτής, ζηλωτής, μισθωτής

ΘΗΛΥΚΑ

σε -α και σε -η

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ								
Όνομ.	ή	πολιτεί- α	ή	σφαίρ- α	ή	θάλασσ- α	ή	τιμ- ή
Γεν.	τῆς	πολιτεί- ας	τῆς	σφαίρ- ας	τῆς	θαλάσσ- ης	τῆς	τιμ- ῆς
Δοτ.	τῆ	πολιτεί- α	τῆ	σφαίρ- α	τῆ	θαλάσσ- η	τῆ	τιμ- ῆ
Αιτιατ.	τήν	πολιτεί- αν	τήν	σφαίρ- αν	τήν	θάλασσ- αν	τήν	τιμ- ῆν
Κλητ.	ῶ	πολιτεί- α	ῶ	σφαίρ- α	ῶ	θάλασσ- α	ῶ	τιμ- ή
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ								
Όνομ.	αί	πολιτεῖ- αι	αί	σφαίρ- αι	αί	θάλασσ- αι	αί	τιμ- αί
Γεν.	τῶν	πολιτει- ῶν	τῶν	σφαιρ- ῶν	τῶν	θαλασσ- ῶν	τῶν	τιμ- ῶν
Δοτ.	ταῖς	πολιτεί- αῖς	ταῖς	σφαίρ- αῖς	ταῖς	θαλάσσ- αῖς	ταῖς	τιμ- αῖς
Αιτιατ.	τάς	πολιτεί- ας	τάς	σφαίρ- ας	τάς	θαλάσσ- ας	τάς	τιμ- άς
Κλητ.	ῶ	πολιτεῖ- αι	ῶ	σφαίρ- αι	ῶ	θάλασσ- αι	ῶ	τιμ- αί

Θηλυκά

1. Αν πριν την κατάληξη -α υπάρχει φωνήεν ή ρ, τότε το α αυτό λέγεται καθαρό, είναι κανονικά μακρόχρονο και διατηρείται σε όλες τις πτώσεις του ενικού.
π.χ. ή ὥρα, τῆς ὥρας, τῆ ὥρα, ή ἀνδρεία, τῆς ἀνδρείας, τῆ ἀνδρεία
2. Αν πριν την κατάληξη -α υπάρχει σύμφωνο -εκτός του ρ-, τότε το -α αυτό λέγεται μη καθαρό, είναι βραχύ και τρέπεται στη γενική και δοτική του ενικού σε -η.
π.χ. ή μᾶζα, τῆς μάζης, τῆ μάζη, ή μέλισσα, τῆς μελίσης, τῆ μελίση
3. Το -α είναι βραχύχρονο ἄσχετα με το γράμμα που υπάρχει πριν από αυτό και διατηρείται κανονικά σε όλες τις πτώσεις:
 - α) **στα προπαροξύτονα:** ἀλήθεια, εὖνοια, βοήθεια, ἐνέργεια, ἐπιμέλεια, ἀσέβεια, εὐσέβεια, ἔνδεια, ὠφέλεια, ὁμόνοια, πρόνοια
 - β) **σε ὅσα λήγουν σε -ρα, -αῖα, -υῖα:** γαῖα, γραῖα, μαῖα, μοῖρα, μυῖα, πείρα, σπεῖρα, σφῦρα, σφαῖρα, πρῶρα
 - γ) **στα κύρια ονόματα:** Μαντίνεια, Χαιρώνεια, Ψυττάλεια, Ἐρέτρια, Πλάταια, κ.λπ.
 - ☞ Κατά την θάλασσα κλίνονται: ἄμιλλα, θύελλα, δίκηλα, βδέλλα, βασίλισσα, μέλισσα, κίσσα, πίσσα, δίψα, μᾶζα, πείνα, πρῦμμα, ρίζα, ῥίνα, δράκαινα, θεράπαινα, τρίαινα
 - ☞ Κατά την πολιτεία κλίνονται: ἐλαία, ἠλιαία, κεραία, σημαία, μηλέα, πτελέα, γενεά, δωρεά, ἀλιεῖα, δουλεία, ἐφορεία, στρατεία, ἀνδρεία, σιτοδεία, λεία, μνεῖα, χρεία, ἀδικία, εὐφορία, ἐκκλησία, συνωμοσία, στρατιά, μητριά, αὔρα, λαύρα, σαύρα, θήρα, θύρα
 - ☞ Κατά την τιμή κλίνονται: αἰσχύνη, βλάβη, δάφνη, δίκη, δίνη, ἴλη, κλίνη, λίμνη, λύπη, νίκη, νύμφη, πλάνη, πύλη, ῥύμη, σκαπάνη, σπάθη, τύχη, ὕλη, ψυχή κ.λπ.

Πρωτόκλιτα συνηρημένα ουσιαστικά

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ						
Ονομ.	ὁ	Ἑρμῆς	ἡ	μνᾶ	ἡ	συκῆ
Γεν.	τοῦ	Ἑρμοῦ	τῆς	μνᾶς	τῆς	συκῆς
Δοτ.	τῷ	Ἑρμῆ	τῆ	μνᾶ	τῆ	συκῆ
Αιτιατ.	τόν	Ἑρμῆν	τήν	μνᾶν	τήν	συκῆν
Κλητ.	ῶ	Ἑρμῆ	ῶ	μνᾶ	ῶ	συκῆ
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ						
Ονομ.	οἱ	Ἑρμαῖ	αἱ	μναῖ	αἱ	συκαῖ
Γεν.	τῶν	Ἑρμῶν	τῶν	μνῶν	τῶν	συκῶν
Δοτ.	τοῖς	Ἑρμαῖς	ταῖς	μναῖς	ταῖς	συκαῖς
Αιτιατ.	τούς	Ἑρμᾶς	τάς	μνᾶς	τάς	συκᾶς
Κλητ.	ῶ	Ἑρμαῖ	ῶ	μναῖ	ῶ	συκαῖ

- ☞ Κατά το (Ἑρμέας) Ἑρμῆς κλίνονται: Ἀπελλῆς, Θαλῆς
- ☞ Κατά το (μνάα) μνᾶ κλίνονται: Ἀθηνᾶ, Ναυσικᾶ
- ☞ Κατά το (συκέα) συκῆ κλίνονται: ἀμυγδαλή, ἀλωπεκῆ, κυνή, λεοντή, ῥοδῆ, γαλή, γῆ (στον ενικό)

Το ουσιαστικό ὁ **βορέας** βρίσκεται και ασυναίρετο και συνηρημένο, αλλά το συνηρημένο διπλασιάζει το -ρ-:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
Ονομ.	ὁ	βορέας	ὁ	βορρᾶς	
Γεν.	τοῦ	βορέου	τοῦ	βορρᾶ	
Δοτ.	τῷ	βορέα	τῷ	βορρᾶ	
Αιτιατ.	τόν	βορέαν	τόν	βορρᾶν	
Κλητ.	ῶ	βορέα	ῶ	βορρᾶ	
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
Ονομ.					
Γεν.					
Δοτ.					
Αιτιατ.					
Κλητ.					